

Івакін В. Г.

Кандидат історичних наук, в.о. завідувача відділу археології Києва

Зоценко І. В.

Молодший науковий співробітник

Оленич А. М.

Науковий співробітник Архітектурно-археологічної експедиції

Лавров В. М.

Науковий співробітник Архітектурно-археологічної експедиції

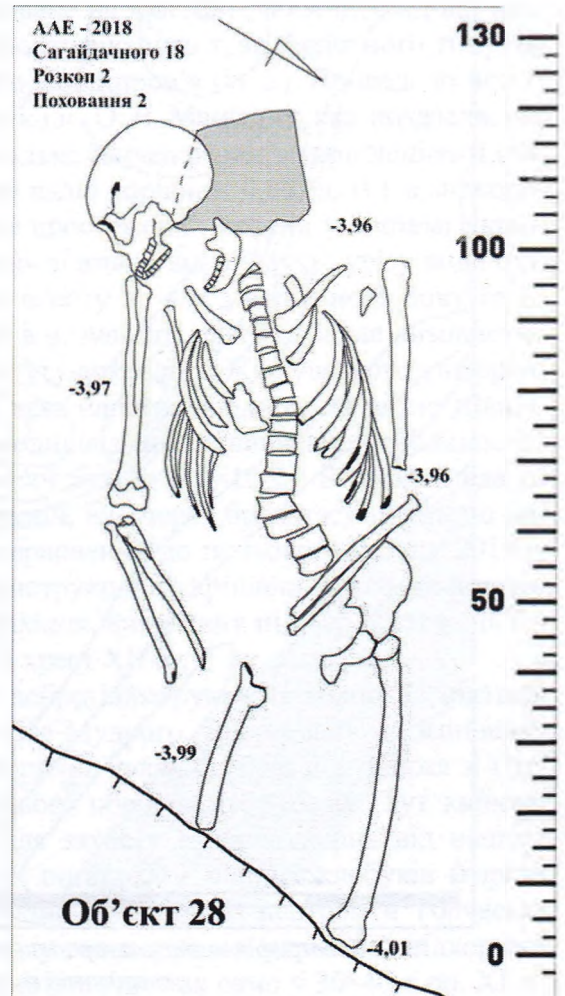
Інститут археології НАН України

НАУКОВО-РЯТІВНІ АРХЕОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ 2018–2019 рр. НА КИЇВСЬКОМУ ПОДОЛІ

Влітку 2018 р. ААЕ ІА НАН України проводила рятівні археологічні дослідження на території, відведеній під зведення новобудови за адресою: вул. Сагайдачного, 18 у Подільському районі м. Києва. Оскільки у 1991 та 2004 рр. на даній ділянці вже проводилися археологічні роботи, науково-рятівні розкопки 2018 р. були зосереджені на раніше недослідженій північно-західній частині ділянки. Було закладено два стаціонарні розкопи загальною площею 250 м².

У результаті розкопок виявлено та повністю обстежено 34 археологічних об'єкти та п'ять поховальних комплексів. Потужність досліджених культурних нашарувань сягала 6,2 м. Було виявлено 12 культурно-хронологічних горизонтів: починаючи від ХІХ ст., і закінчуючи шарами ХІІ ст. Серед виявлених об'єктів лише № 6 можна віднести до житлових, оскільки він являв собою залишки печі з кахлями ХVІІІ ст. Призначення всі інших споруд визначено як господарське. Поховальні комплекси (іл. 1) запусені з археологічного шару 4 (ХІІІ–ХІV ст.) і можливо відносяться до кладовища мурованої церкви ХІІ–ХV ст., відкритої розкопками Г. Ю. Івакіна у 1984–1985 рр.

Восени 2018 р. Архітектурно-археологічна експедиція проводила науково-рятівні обстеження підвального приміщення за адресою: вул. Андріївський узвіз, 2А. В результаті науково-рятівних робіт виявлено та повністю обстежено шість культурних шарів та вісім об'єктів ХVІІ – початку ХVІІІ ст. Всі стратиграфічні горизонти несли в собі велику кількість керамічного та остеологічного матеріалу. Слід виділити також наявність великої кількості фрагментованого скляного посуду. Окремий інтерес для реконструкції київських традицій спорудження заглиблених в ґрунт господарських приміщень становлять залишки льоху (об'єкт 8), де добре збереглися дерев'яні частини конструкції. Взимку 2018 р. архітектурно-археологічною експедицією міста Києва здійснювались рятівні дослідження київського Подолу за адресою: вул. Верхній Вал, 44/42А. Було встановлено, що на ділянці нижче рівня сучасного асфальту знаходяться підвали та фундаменти втраченої забудови ХІХ ст. При демонтуванні залишків флігеля ХІХ ст. виявлений скарб срібних та білонових монет Російської імперії (1817–1914) загальною вагою понад 2 кг. Ближче до проїжджої частини вул. Верхній вал під шаром слабогумусованого сірого супіску вдалося

Іл. 1. Вул. Петра Сагайдачного, 18. Поховання № 2 з плінфою під головою

зафіксувати сліди від колій проїжджої частини вулиці XII ст. Колії були запуснені в світло-сірі алювіальні піщані відкладення. Дорогу було відділено парканом від житлової зони садиби. Тут на двох горизонтах вдалося зафіксувати низку перекопів XVIII–XIX ст. та кілька господарських ям XII ст. В центральній частині розкопу зафіксовано господарську споруду XII ст. З культурних нашарувань біля споруди походить низка археологічних знахідок (фрагменти керамічного посуду XII–XIX ст., кістки тварин, пірофілітові пряслиця, фрагменти скляних браслетів, кістяний гребінь, тощо).

Івакін В. Г.

Кандидат історичних наук, в.о. завідувача відділу археології Києва

Зоценко І. В.

Молодший науковий співробітник

Інститут археології НАН України

Осадчий Р. М.

Завідувач відділу науково-облікової документації та фондової роботи

Київський обласний центр охорони і наукових досліджень пам'яток культурної спадщини

АРХЕОЛОГІЧНІ РОЗВІДКИ 2018 р. НА ТЕРИТОРІЇ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ. ПАМ'ЯТКООХОРОННИЙ АСПЕКТ

Протягом 2018 р. співробітники ААЕ ІА НАН України (Івакін В. Г., Зоценко І. В.), разом із співробітником Київського обласного центру охорони і наукових досліджень пам'яток культурної спадщини Центру охорони пам'яток (Осадчим Р. М.) провели низку розвідувальних робіт у лівобережних районах Київської області. Метою археологічних досліджень було накопичення інформаційної бази, необхідної для складання облікової документації на пам'ятки археології, які активно руйнуються в результаті грабіжницьких розкопів або несанкціонованих будівельних робіт.

У квітні здійснено розвідку на давньоруському городищі та неукріпленому поселенні у с. Русанів Броварського району, які грабуються чорними копачами. Виявлено три грабіжницькі шурфи (розміри 3,5×2,5 м, 3,0×2,0 м та 1,0×1,0 м, глибина 0,5–1,2 м) – зафіксовані порушення культурного шару, стінки найбільшого з шурфів були вертикально зачищені задля визначення стратиграфічної ситуації на пам'ятці. Проведено археологічне обстеження Русанівського городища та неукріпленого поселення-посаду, зібраний численний підйомний керамічний матеріал XI–XII та XVII–XVIII ст. (іл. 1б), визначені межі посаду з метою створення облікової документації на Русанівський археологічний комплекс (іл. 1а).

З метою створення облікової документації на пам'ятку археології місцевого значення “Городище літописного Борисполя” у грудні було здійснено обстеження невеликої ділянки городища у центральній частині м. Бориспіль (вул. Героїв Небесної Сотні, 7) з метою створення оновленої облікової документації на пам'ятку (іл. 2а). Ділянка знаходилася на схилі і мала незначний перепад висот. Проведено її візуальний огляд, пробито 3 розвідувальних шурфи орієнтовані стінками за сторонами світу, розміром 2,0×2,0 м і глибиною до 2 м (приблизно на цьому рівні зафіксований материк).

У шурфах зафіксовані об'єкти (сміттєві ями?) з археологічним матеріалом XVII–XX ст. Як зазначалося вище, ділянка досліджень знаходиться на природному схилі, тому було простежено пониження рівня стратиграфічних горизонтів зі сходу на захід. У всіх шурфах зафіксовано майже однакову стратиграфічну ситуацію:

- **КШ-1** відноситься до XX ст., насичений сміттям та матеріалами цього часу. З шару також походять чисельні знахідки кераміки XVII–XIX ст.